

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att till lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän fogas bestämmelser om lönegarantimyndighetens rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en medlemsstat i Europeiska unionen samt om lönegarantimyndighetens rätt att inhämta uppgifter

av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat.

Genom de föreslagna bestämmelserna genomförs de ändringar som 2002 gjordes i rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens.

Lagarna avses träda i kraft våren 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG

Rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG. Direktivet utfärdades i syfte att garantera arbetstagarnas rättssäkerhet i fall av insolvens hos arbetsgivare som har verksamhet i flera av Europeiska unionens medlemsstater. I direktivet bestäms vilket lands garantiinstitution som skall ansvara för utbetalningen av arbetstagarnas lönefordringar och hur medlemsstaternas lönegarantimyndigheter skall samarbeta i lönegarantiärenden i fall av gränsöverskridande insolvens.

Enligt artikel 8 a i direktivet skall, när ett företag som är verksamt på minst två medlemsstaters territorium är insolvent, institutionen i den medlemsstat på vilkens territorium arbetstagarna normalt utför eller utförde sitt arbete vara behörig institution för betalningen av utestående fordringar till arbetsta-

garna. Omfattningen av arbetstagarnas rättigheter bestäms enligt den lagstiftning till vars tillämpningsområde den behöriga garantiinstitutionen hör.

Enligt artikel 8 b i direktivet skall medlemsstaterna för att genomföra artikel 8 a föreskriva om utbyte av information mellan de behöriga administrativa myndigheterna och garantiinstitutionerna, vilket bland annat gör det möjligt att upplysa den behöriga garantiinstitutionen om arbetstagarnas utestående fordringar. Medlemsstaterna skall till kommissionen och de andra medlemsstaterna lämna uppgifter om adress och telefon till sina behöriga administrativa myndigheter och sina garantiinstitutioner. Finland har till kommissionen lämnat uppgifter om adress och telefon till de 15 arbetskrafts- och näringscentraler som sköter lönegarantiärenden.

I 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) finns bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar. Enligt paragrafens 23 punkt är handlingar som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner sekretessbelagda. Enligt paragrafens 25 punkt är

bl.a. handlingar som innehåller uppgifter om en enskild kund hos arbetsförvaltningen samt de förmåner eller stödåtgärder denne erhållit sekretessbelagda. I lönegarantiförfarandet är med stöd av ovan nämnda lagrum bl.a. beloppet av och grunden för den fordran för vilken det ansökts om betalning enligt lönegarantin och beloppet av den lönegaranti som betalats ut sekretessbelagda.

En myndighet kan lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling när utlämnandet av uppgifterna grundar sig på bestämmelser i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i någon speciallag, eller när sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut. Enligt 26 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får bl.a. uppgifter som gäller någon annans ekonomiska ställning lämnas ut om detta behövs för att en enskild eller någon annan myndighet skall kunna uppfylla en i lag föreskriven upplysningsplikt eller för att en ersättning eller något annat yrkande som skall handhas av den myndighet som lämnar ut uppgiften skall kunna genomföras. I lagens 29 § finns bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet, och i lagens 30 § föreskrivs om rätten att lämna ut uppgifter till utländska myndigheter och internationella organ. Dessa bestämmelser kan inte tillämpas på utlämnandet av sekretessbelagda uppgifter som gäller lönegaranti till en lönegarantimyndighet eller garantiinstitution i en annan medlemsstat.

Varken lönegarantilagen (866/1998) eller lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) omfattar bestämmelser med stöd av vilka en lönegarantimyndighet kan lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet eller till en lönegarantimyndighet eller garantiinstitution i en annan medlemsstat. I lagarna finns inte heller några bestämmelser om mottagande av uppgifter från en lönegarantimyndighet eller garantiinstitution i en annan medlemsstat.

Medlemsstaterna borde före den 8 oktober 2005 ha genomfört de lagar, förordningar och andra administrativa bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktivet.

1.2. Utlämnandet och inhämtande av uppgifter som gäller lönegaranti

Finland har meddelat Europeiska gemenskapernas kommission att informationsutbytet för Finlands vidkommande sköts av de 15 arbetskrafts- och näringscentraler som är lönegarantimyndigheter. Uppgifter om adress och telefon till dessa har lämnats till kommissionen. Eftersom informationsutbytet för Finlands vidkommande sköts av samma myndigheter som redan nu sköter lönegarantiärenden finns det till denna del inget behov av att ändra lagstiftningen.

Lönegarantiansökan jämte bilagor samt lönegarantibeslutet innehåller ofta i lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet avsedda sekretessbelagda uppgifter som lönegarantimyndigheten inte utan särskilda bestämmelser på lagnivå kan överlåta till en annan myndighet eller till en lönegarantiinstitution i en annan medlemsstat. I syfte att genomföra direktiv 2002/74/EG föreslås att till lönegarantilagen fogas en ny 28 a § och till lagen om lönegaranti för sjömän en ny 26 a §. I de nya bestämmelserna skall föreskrivas om arbetskrafts- och näringscentralernas rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter om lönegarantier till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat. Utlämnandet skall dock endast gälla uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärendet. Dessutom föreslås att till 28 § i lönegarantilagen och till 26 § i lagen om lönegaranti för sjömän fogas ett nytt 3 mom. i vilket bestäms om arbetskrafts- och näringscentralernas rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat. Detta skall dock endast gälla uppgifter som är relevanta för behandlingen av lönegarantiärendet. Uppgifter kan utlämnas eller inhämtas antingen på begäran eller på eget initiativ. För att direktivets syfte skall uppnås skall lönegarantimyndigheten också ha rätt att använda de erhållna uppgifterna. Enligt artikel 8 a i direktivet är i transnationella insolvenssituationer institutionen i den medlemsstat på vilkens territorium arbetstagarna normalt utför eller utförde sitt ar-

bete behörig att handlägga ärendet. Därför kan lönegarantiansökningar som avser samma arbetsgivare vara anhängiga i flera medlemsstater samtidigt. Informationsutbytet är viktigt också för att undvika situationer där samma fordring betalas ut av garantiinstitutioner i flera medlemsstater.

2. Propositionens konsekvenser

Syftet med propositionen är att mellan Finland och behöriga myndigheter och garantiinstitutioner i Europeiska unionens övriga medlemsstater möjliggöra utbyte av uppgifter som enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller annan lagstiftning är sekretessbelagda och som behövs eller som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden.

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation eller personal. Avsikten är att de uppgifter som hänförs till informationsutbyte skall skötas inom den nuvarande lönegarantiorganisationen och med den nuvarande personalen. Propositionen kommer inte att i nämnvärd grad öka arbetskrafts- och näringscentralernas arbetsbörda, eftersom dessa redan hittills har skött lönegarantiärenden som har anknytning till de övriga medlemsstaterna. Antalet sådana lönegarantiärenden kommer sannolikt att öka i och med

att företagen internationaliseras och arbetskraften blir allt rörligare.

Propositionen har inga verkningar på statsfinanserna. Informationsutbytet mellan garantiinstitutionerna i de olika medlemsstaterna tryggar i högre grad än för närvarande utbetalningen av arbetstagarnas lönefordringar enligt lönegarantin i situationer där arbetsgivarens insolvens har gränsöverskridande följder. Å andra sidan skulle man genom att utbyta uppgifter om lönegarantier kunna förhindra situationer där samma fordran enligt lönegarantin förutom av en finsk garantiinstitution också betalas ut av en garantiinstitution i någon annan medlemsstat. Det bedöms förekomma några sådana fall varje år.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbetsministeriet. Lagförslaget har behandlats på trepartsbasis i delegationen för lönegarantiärenden, där arbetsministeriet och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna är företrädare.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft våren 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 28 § i lönegarantilagen av den 27 november 1998 (866/1998) ett nytt 3 mom. och
till lagen en ny 28 a § som följer:

28 §

Upplysningar och handräckning

Arbetskrafts- och näringscentralen har rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

28 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Arbetskrafts- och näringscentralerna har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande eller utlämnande av uppgifter rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som är anhängiga där.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om lönegaranti för sjömän**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 26 § i lagen av den 15 december 2000 om lönegaranti för sjömän (1108/2000) ett
nytt 3 mom. och till lagen en ny 26 a § som följer:

26 §

Upplysningar och handräckning

Arbetskrafts- och näringscentralen har rätt
att inhämta uppgifter som behövs för behand-
lingen av lönegarantiärenden också av en
myndighet eller ett samfund som sköter lö-
negarantiärenden i en annan medlemsstat i
Europeiska unionen.

26 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Arbetskrafts- och näringscentralerna har
utan hinder av sekretessbestämmelserna och
andra begränsningar som gäller erhållande
eller utlämnande av uppgifter rätt att till en
myndighet eller ett samfund som sköter lö-
negarantiärenden i en annan medlemsstat i
Europeiska unionen lämna ut uppgifter som
är nödvändiga för behandlingen av lönega-
rantiärenden som är anhängiga där.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 31 mars 2006

Republikens President**TARJA HALONEN***Arbetsminister Tarja Filatov*